

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Den 16. august 2017

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 419 (Alm. del) af 22. juni 2017 stillet efter ønske fra Benny Engelbrecht

Spørgsmål

Vil ministeren i tabelform og i antal kroner oplyse, hvor meget en typisk LO'er får udbetalt i pension efter modregning i ydelser for hver 100 kr. sparet op til pension i hvert år de sidste 6-10 år før pensionsalderen med aftalen om flere år på arbejdsmarkedet? I forlængelse heraf bedes ministeren oplyse, hvor meget samme person havde fået, hvis personen de sidste 10 år af arbejdslivet havde benyttet den nuværende aldersopsparing, som begrænses med aftalen om flere år på arbejdsmarkedet?

Svar

Regeringen og Dansk Folkeparti er med *Aftale om flere år på arbejdsmarkedet* blevet enige om at målrette aldersopsparingen således, at der gives mulighed for årligt at indbetale op til 50.000 kr. efter skat (i 2017-niveau, fuldt indfaset i 2023) på en aldersopsparingsordning for personer med 5 år eller mindre til folkepensionsalderen. Dette vil være tilstrækkeligt til, at der kan omlægges fradragsberettigede pensionsindbetalinger for mindst 19 pct. af indkomsten for alle, der ligger under topskattegrænsen.¹ Det vil for de fleste betyde, at den samlede pensionsindbetaling i årene umiddelbart før folkepensionsalderen kan foretages på aldersopsparing. Da udbetalinger fra aldersopsparing ikke indgår i grundlaget for indkomstaftrapning af fx folkepensionens pensionstillæg, supplerende pensionsydelse (ældrecheck) eller boligydelse, vil den aftalte model løse samspilsproblemet fra 5 år før folkepensionsalderen, hvor dette problem ellers er størst.

For personer, der har mere end 5 år til folkepensionsalderen, kan der maksimalt indbetales 5.000 kr. årligt efter skat til aldersopsparing. De 5.000 kr. tjener et hensyn til dels at begrænse aldersopsparingsordningens samlede omfang, dels at der fortsat igennem hele livet skal være mulighed for at øge det gennemsnitlige afkast af arbejdsmarkedspensioner via (delvis) omlægning til aldersopsparing (for lavtlønnede vil 5.000 kr. efter skat udgøre en større andel af de samlede pensionsindbetalinger end for højtlønnede), jf. også *Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 414 (Alm. del), 2017*.

¹ Omlægning fra fradragsberettiget pensionsopsparing til den skattepligtige aldersopsparing betyder, at den skattepligtige indkomst stiger for en given samlet løn- og pensionsindkomst. De 19 pct. gælder for personer, der også efter omlægningen ikke er topskatteydere.

Under det hidtidige loft kan der årligt indbetales op til 29.600 kr. efter skat (2017-niveau) til aldersopsparing igennem hele arbejdslivet.

En generel omlægning af indbetalinger til arbejdsmarkedspensioner og øvrige fradragsberettigede pensionsordninger mod aldersopsparing under det hidtidige loft vil på længere sigt øge de offentlige udgifter til pensionsydelse og svække holdbarheden af de offentlige finanser markant. Det skyldes, at indkomstmåretningen af de offentlige pensionsydelser i dette tilfælde i vidt omfang undergraves. Det vil som udgangspunkt være til fordel for personer, der kan se frem til betydelige pensionsudbetalinger som pensionist.²

Hvis en generel omlægning af blandt andet arbejdsmarkedspensioner fandt sted under det hidtidige loft, ville det derfor med stor sandsynlighed kræve tiltag, der modvirker effekten på de offentlige finanser – fx højere skatter eller en forhøjelse af folkepensionsalderen. Det uholdbare omfang af en generel omlægning mod aldersopsparing under det hidtidige loft betyder, at de virkninger på de disponible indkomster, som opnås i en sådan situation, må anses for hypotetiske.

En model for aldersopsparing, hvor udbredt udnyttelse af ordningen rent faktisk kan realiseres uden at udgøre en betydelig udfordring for de offentlige finanser, og uden at indkomstmåretningen af de offentlige pensionsydelser undergraves, kræver en begrænsning af de maksimale indbetalinger over et helt arbejdsliv set i forhold til det hidtidige loft.

Med den model for målretning af ordningen, som regeringen og Dansk Folkeparti er blevet enige om, sker den nødvendige tilpasning på en måde, så gevinsterne ved en omlægning af arbejdsmarkedspensioner er forholdsvis ligeligt fordelt i kroner og øre på tværs af persontyper med forskellige indkomstniveauer, *jf. også Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 414 (Alm. del), 2017*. Blandt personer, der er omfattet af arbejdsmarkedspensioner, tilgodeser den aftalte ændring dermed som udgangspunkt dem med forholdsvis lave indkomster.

Modeller, som tillader et større omfang af omlægning mod aldersopsparing end den målretning af aldersopsparingen, som regeringen og Dansk Folkeparti er blevet enige om, vil set i forhold hertil som udgangspunkt indebære en svækkelse af holdbarheden af de offentlige finanser under fuld udnyttelse. Det betyder også, at gevinsterne for den enkelte ikke kan sammenlignes direkte, da ”større modeller” dermed vil reducere mulighederne for at gennemføre andre lempelser, som også kan komme den enkelte til gode – såsom den pulje til at lette skatten på fradragsberettigede pensionsindbetalinger, som også indgår i *Aftale om flere år på arbejdsmarkedet*, og som udmøntes til efteråret.

Den efterspurgte opgørelse af, hvor meget der bliver udbetalt efter skat og aftrapning af offentlige pensionsydelser for hver 100 kr., der er indbetalt til pension, er foretaget på følgende måde: Der tages udgangspunkt i, enten at der indbetales til en fradragsberettiget arbejdsmarkedspension hele arbejdslivet, at der omlægges til

² En beskrivelse af risikoforløbet kan findes i *Det danske pensionssystem nu og i fremtiden*, Finansministeriet (2017), kapitel 5.

aldersopsparing under de nye lofter for indbetaling og resterende beløb indbetales til fradragsberettiget arbejdsmarkedspension eller at der omlægges til aldersopsparing under det hidtidige loft for indbetalinger.

I hvert af disse tilfælde er opgjort, hvor meget højere den disponible indkomst ville være på de forskellige indbetalingstidspunkter, som der spørges til, hvis der ikke blev indbetalt til pension. Dette udgør efterskat-værdien af pensionsindbetalingerne. Dernæst beregnes, hvor meget af den disponible indkomst som pensionist, der kan tilskrives indbetalingen på de indbetalingstidspunkter, der spørges til. Stigningen i disponibel indkomst som pensionist som følge af indbetalingen på et givet tidspunkt vil være spredt ud over den forudsatte 15-årige udbetalingsperiode. For at foretage den efterspurgte opgørelse summeres stigningerne i de disponible indkomster over disse 15 år og dette sættes i forhold til indbetalingen efter skat.³

Opgørelsen foretages for en enlig LO-arbejder svarende til den persontype, der også er foretaget beregninger for i *Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 414 (Alm. del), 2017* og notatet *Virkning på disponibel indkomst som pensionist ved omlægning til aldersopsparing under nye lofter – typeeksempler*, som kan findes på Finansministeriets hjemmeside. I det nærværende svar foretages opgørelsen dog både for en person i ejerbolig og en person i lejebolig. Resultaterne af opgørelsen for disse persontyper i de nævnte situationer fremgår af tabel 1. De nærmere forudsætninger for beregningen er opsummeret i anmærkningen til tabellen.

Som det fremgår af tabel 1, vil både ejeren og i særdeleshed lejeren få mindre udbetalt fra pensionsordningen (i 2017-niveau) end der blev indbetalt (i 2017-niveau), når der alene benyttes en fradragsberettiget arbejdsmarkedspension. Fra 10 år til 6 år før pensionsalderen får lejeren mellem 50 kr. og 47 kr. udbetalt for hver 100 kr. (2017-niveau), der indbetales. Ejeren får mellem 79 kr. og 75 kr. udbetalt for hver 100 kr. der indbetales, *jf. tabel 1*. Når beløbene bliver mindre, jo tættere indbetalingen ligger på folkepensionsalderen, skyldes det, at opsparingsperioden bliver kortere, og at der derfor opnås mindre afkast inden udbetalingen. Når der udbetales mindre end 100 kr. for hver 100 kr., der indbetales, skyldes det indkomstaftapning af offentlige pensionsydelse. Ejeren oplever aftapning af folkepensionens pensionstillæg mens lejeren derudover også oplever aftapning af boligydelse. Derfor oplever lejeren samlet set at få mindre udbetalt pr. 100 kr., der indbetales, end ejeren.

Betragtes en situation, hvor der igennem hele livet omlægges til aldersopsparing under lofterne i den nye model for målretning af aldersopsparing, opnås en større udbetaling for hver 100 kr., der er indbetalt, end når der udelukkende indbetales til en fradragsberettiget ordning. Dette skyldes, at indkomstaftapningen af offentlige pensionsydelse samt boligydelse undgås for den del af pensionsopsparingen, som indbetales til aldersopsparing – det gælder knap en fjerdedel af pensionsindbetalingerne i de pågældende år.⁴

³ Alle beløb er opgjort i 2017-niveau svarende til, at der i opgørelsen diskonteres med lønudviklingen. Således vil forrentning af pensionsopsparingen, som ligger ud over lønstigningstakten afspejles i opgørelsen.

⁴ Den samlede indbetaling efter skat er lige godt 21.300 kr., og der kan i de pågældende år kan indbetales 5.000 kr. efter skat til aldersopsparingen.

Under det hidtidige loft for indbetaling til aldersopsparring kan den betragtede persontype omlægge hele sin pensionsindbetaling til aldersopsparring. Derved undgås indkomstaftapningen af offentlige pensionsydelse fuldt ud, og der opnås en udbetaling på mere end 100 kr. for hver 100 kr., der indbetales, hvilket afspejles i forrentningen (ud over lønudviklingen) i opsparingsperioden.

Tabel 1

Ændring i disponibel indkomst som pensionist pr. 100 kr. indbetalt til pension opgjort efter skat, typeeksempel på LO-arbejder

Kroner, 2017-niveau.	År før pensionering				
	10. år	9. år	8. år	7. år	6. år
Ved indbetaling til fradragsberettiget arbejdsmarkedspension					
Lejer	50	49	49	48	47
Ejer	79	78	77	76	75
Ved delvis omlægning til aldersopsparring under ny model					
Lejer	76	75	75	74	74
Ejer	82	81	81	80	79
Ved omlægning til aldersopsparring under hidtidigt loft					
Lejer	114	113	112	111	110
Ejer	114	113	112	111	110

Anm.: LO-arbejderen er i beskæftigelse fra vedkommende er 25 til 67 år, overgår til folkepension som 68 årig og indbetaler til arbejdsmarkedspension alle årene. Vedkommende har en lønindkomst på 351.650 kr. igennem hele arbejdslivet opgjort før omlægning til aldersopsparring, ekskl. eget og arbejdsgiverens pensionbidrag men inkl. eget ATP-bidrag, og der er antaget en bidragssats på 12 pct. i forbindelse med arbejdsmarkedspensionen. Det er endvidere antaget, at persontypen er enlig og enten bor i lejebolig på 70 m² til 4.161 kr. pr. måned eller i ejerbolig til en samlet værdi af knap 1,2 mio. kr., og som er betalt ud. Det er antaget, at 15 pct. af bidragene til arbejdsmarkedspension går til "anden dækning" (fx ægtefælle- og invalidedækning mv.), og dette bidrag er fratrukket indbetalingerne for skat inden evt. omlægning af det resterende beløb til aldersopsparring. ATP-udbetalingerne som pensionist er beregningsteknisk baseret på de akkumulerede indbetalinger (ATP-bidrag) i løbet af arbejdslivet svarende til de øvrige pensionsopsparinger (for ATP er der ikke forudsat bidrag til "anden dækning"). ATP-bidragene er beregningsteknisk antaget at følge lønudviklingen. Udbetalingerne fra pensionsordningerne – både aldersopsparring, fradragsberettiget pensionsordning og ATP – er baseret på en forudsætning om, at de akkumulerede pensionsformuer udbetales over 15 år, og at udbetalingerne følger lønudviklingen. Der er antaget en nominel rente på 4,5 pct., inflation på 1,8 pct., realvækst på 1,2 pct. og en PAL-skat på 15,3 pct. igennem de fulde livsforløb. Persontyperne er ved omlægning til aldersopsparring antaget at udnytte denne ordning fuldt ud under de relevante lofter og at opspare et eventuelt resterende beløb på en fradragsberettiget pensionsordning. Der er regnet med 2025-skatte regler i 2017-niveau.

Kilde: Egne beregninger pba. Økonomi- og Indenrigsministeriets Familietypemodell.

Virksomheder for den enkelte af modeller, der tillader et større samlet omfang af indbetalinger til aldersopsparring, kan som nævnt ovenfor ikke direkte sammenlignes med virkningerne af modellen for målretning af aldersopsparring, som indgår i *Aftale om flere år på arbejdsmarkedet*. Dette skyldes, at fuld udnyttelse af sådanne modeller som udgangspunkt vil indebære en svækkelse af holdbarheden af de offent-

lige finanser sammenlignet med modellen for målretning af aldersopsparing. Som nævnt ovenfor, vil der således ikke under ”større modeller” være samme mulighed for at gennemføre andre tiltag, der også kan bidrage til at øge afkastet af pensionsopsparing for den enkelte.

Det bemærkes, at målretningen af aldersopsparing blot udgør første skridt i forhold til at indfri regeringens ambition om, at det bedre skal kunne betale sig at spare op til pension. I kombination med modellen for målretning af aldersopsparing er der i *Aftale om flere år på arbejdsmarkedet* afsat en pulje på 2,4 mia. kr. til lempelse af skatten på fradragsberettigede pensionsindbetalinger. Udmøntningen af denne pulje vil ske i efteråret og vil udgøre andet skridt i forhold til at indfri regeringens ambition om, at det bedre kan betale sig at spare op til pension. Dette vil bidrage til at øge afkastet af pensionsopsparing set i forhold til, hvad der fremgår af tabel 1 for situationen med omlægning under den nye model for målretning af aldersopsparing.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister